

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIO

Gerona	1	pesseta trimestre
Fora	1'55	id. id.
Extranger..	1'50	id. id.
Un número, 10 céntims		

Administració y Redacció

SABATERIA-VELLA 2 1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari.

Any 1.er

Dissapte, 10 de Novembre de 1894.

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 32.

LO NOTARI D. Bonaventura Roqueta, successor de D. Joseph Escarrá y D. Joseph Casadevall, ha obert son despatx en nostre ciutat, al carrer de Ciutadans, número 9, pis primer.

SECCIÓ GENERAL

PAGO DE DEUTES

A últims del hivern passat publicarem un llibret per desvirtuar lo dictamen del Fiscal del Tribunal Suprem, recomanant als seus subordinats á Catalunya com á institució comuna la del Consell de Família. Alguns companys s'ocuparen de mon escrit en termes que he d'agrahir, y que públicament ara ho reconech.

Ho feu un amich ab las initials de P. V. F. en la valenta revista *La Veu de Catalunya*, de la que es director D. Narcís Verdagué; D. Lluís Durán y Ventosa en l'estimat periódich *LA RENAIXENSA*, y l' senyor Maragall en lo famós y sensat *Diario de Barcelona*. També *La Veu de Montserrat* parlá de mí ab tal ocasió en termes que m'obligaren á inquirir quin amich havia dictat las sentidas ratllas que m'hi dedicá: aprofito aquest moment pera enviar-li lo testimoni de mon afecte.

Dits companys no entraren á analizar los fonaments del meu parer, sino que acceptaren mas conclusions, segurament per tenirlas prou sabudas y tal vegada per estar conformes, avans de que jo parlés, ab mas apreciacions.

Lo senyor Maragall tot elogiant lo treball formulá un dilema que m'sembla perillós, dihent en substancia: si no pot conseguirse que 'l nostre dret s'apliqui sense contradiccions y confusions, aném a la unificació. Lo remey (que no ho fora) sería pitjor que la malaltia, 'ns causaria una pérdua segura, mentres que la resistencia pot salvar-nos á nosaltres, á las demés regions de causa comuna, y fins afavorir als mateixos castellans no polítichs, com me sembla indico prou clar en mon opúscol. La opinió del senyor Maragall fou la que manifestaren alguns en l'any de 1880, quan se plantejá pel Govern lo problema de la Codificació. Si la haguessim seguida, tal vegada no s'hauria lograt la Lley de Bases, ni per aixó hauriam evitat, ni evitariam, la malvolensa dels Tribunals per lo dret excepcional que 'ns restés.

Diu dit senyor en lo *Diario* de 9 de Juny últim parlant del dret civil de Catalunya:

«Tenemos un muerto en casa... Si no tenemos bastante aliento para infundirle nueva vida y resucitarle etc... vale más que lo entierremos de una vez y lo olvidemos...» Jamay. Está clar que en un dia per virtut d'una argumentació ó per un esbufech de despit no 's pot refer lo que en molts anys se 'ns ha malmés de nostra nacionalitat, pero pot millorar-se de dia en dia, y tota vegada que lo més ben conservat y lo més viu d'ella es nostre dret civil, com ho demostren las gestions y esforços que 's ferén per obtindre la lley de Bases, no debém ara comprométre-la en res ni per res.

La principal enemiga y las feridas més punyents que 'l nostre dret experimenta venen, no del poder legislatiu, sino dels Tribunals y dels cossos administratius del Estat, faltant á la lley, á la rahó y á la justicia; pero aixó es curable, pot evitarse, y tenim medi per lograrho, quan menys en principi, en lo article 81 de la Constitució. Travallém, donchs, perquè s'apliqui y s'exigeixi dels Tribunals que conculquin nostras lleys la responsabilitat de la seva infracció, mentres se procura una organizació de els acomodada á las aspiracions regionals.

Lluny de desesperarnos per los agravis que la Patria sofreix de la enemiga de certs castellans (y no dich espanyols, porque molts de ells están tant interessats com nosaltres en mantenir son benestar jurídic) debém cantar com lo eximi poeta Matheu:

Per avuy la feyna, per demá 'ls esplets...

Fem com los avis: travallém pels nets.

Essent lo senyor Maragall un jove d'un brillant pervindre y que tan be pot fer á la pátria catalana, 'ns dol que estampés en l'article á que 'ns referim las conclusions aduhidas. Pero 'ns consola y conforta un altre article de la seva experta ploma, que figura en lo *Diario* de 21 de Setembre últim, en que després d'expressar respecte de Catalunya: *«que nunca podremos, ni queremos despojarnos de ciertas ilusiones.»* Afegeix en altre párrafo: *«No perdamos la esperanza.»* Y acaba dihent: *«No se humillen los individuos ante el Estado; únense, instruyanse, trabajen y cuando ya todos juntos valgan y representen algo, no suplén quen al Estado, sino hablénle de potencia á potencia.»*

Per conseguir l'ideal del senyor Maragall fa temps há que treballan los joves Verdagué y Durán y altres y altres, ab fé viva, ab constancia exemplar, ab decisió y desinterés, y al ritme de la cançó d'en Matheu qual estribillo havém transcrit.

Cumplerta la cortesía deguda als estimats companys de que acabo de fer menció, he d'ocuparme d'un altre ab motiu de dos articles publicats en *Lo Geronés* suscrits per E. Saguer y Olivet, dedicats al exámen crítich d'algunas apreciacions estampadas en mon llibret, que estimo dignas d'ésser correspostas.

L'autor, á qui no tinch l'honor de conéixer personalment, m'ha favoregut senyalant en son concepte 'ls punts flachs de mon treball.

Aquesta correspondencia que li dedico y que li es deguda fa que apel·li á la bondat de vosté, senyor Director de *LA RENAIXENSA*, pregantli se servesqui continuar en son acreditat periódich lo present escrit, tota vegada que 's digna en interés de Catalunya, (que també es lo que 'm mou) á reproduhir en ell los articles del senyor Saguer.

Fentme, donchs, cárrech de las benévolas objecions formuladas per dit senyor, comenso per la primera que diu: *«que la contradicció en quant á la materialitat de la lletra no pot ésser més patent entre l'art. 5 de la lley de Bases y 'l «També serán obligatorias las disposiciones del tit. 4.º libbre 1.er del Códich» y afegeix: «Lo senyor Romaní te la pretensió de demostrar, ab molt sana intenció, que no hi ha antinomia de cap classe entre l'art. 5 de la lley de Bases y 'l 12 del Códich.»*

Si 'l senyor Saguer se fixa novament en lo que en mon opúscol deixo notat, veurá que sols demostro la identitat *intencional* entre un y altre article, per no esserhi en la lletra, y, per lo tant, ni ho afirmo ni ho fundo en la lletra. Aquesta en lo present cas mata mentres que l'esperit vivifica, ó sia las lleys han d'interpretarse segons son esperit, y cabalment aquest es l'objectiu del meu propósit, dirigit á desvanéixer una antinomia grossera, sino fou maliciosa. Se 'm figura, atés lo que afirma 'l senyor Saguer, que no discrepém en la estimació de la correspondencia llógica y substancial entre 'ls dos articles de referencia, ja que enteném que 'l 5 de la lley de Bases domina á tots los del Códich.

Prosseguint lo senyor Saguer en sa benévola crítica de mas apreciacions diu: *«no ser exacte que las disposiciones que 's troban en lo tit. 4.º las constituheixen pura y simplement articles de referencia á otras instituciones que tenen en altres llocs del Códich son desenrotllo natural, com son la potestat materna, la Consell de família y 'ls bens parafernals, y, en consecuencia, que tan solzament sian aludidas per aquells articles.»* Per fundarho cita la secció 5.ª del capítol 1.er del títol 4.º del Códich, que sota l'epígral *«Dels efectes de la nulitat del matrimoni y dels del divorci»*, reglamenta y regula tots los efectes jurídicsh que poden provindre del fet de la presentació del libell de nulitat de matrimoni ó be de divorci y 'ls que resultan de la declaració de nulitat ó de divorci.» Afegeix lo senyor Saguer: *«aytal declaració no 's refereix á las formas de matrimoni y 'l tractat en ella no te complement en cap més punt del Códich.»* Ab aixó, continúa dihent: *«claudica per la base la teoria del senyor Romaní.»*

Jo no alabaré pas lo fet d'amalgamar al tractarse de

las formas del matrimoni en un mateix títol tots sos efectes, deixant als Tribunals la necessitat y 'l cuydado de fer la destria, respecte dels que cayguin sota la influencia del article quint de la lley de Bases, á fi d'exceptonarlos quan no 's trobin dintre de la influencia de las formas del matrimoni. Pero afirmo que tant la declaració de divorci com ia de nulitat del matrimoni atecta á sas formas, y, per lo tant, lo lloch propi de tractarsen es en lo títol quart.

Lo matrimoni, en lo substancial, es ó sacramental, ó purament natural, la seva forma 's patentisa per un contracte. Tot contracte pot suspendres en sos efectes ó be anularse, y aixó afecta á la forma. Si es de forma lo fersé lo contracte, també ho es lo desferse, ja sia d'un modo absolut com resulta de la nulitat, ja sia d'un modo relatiu ó limitat com resulta del divorci. Los efectes tant de fersé com de desferse poden ser de diferents classes: religio sos, morals, socials y purament civils-jurídicsh. Ara bé, la mateixa rahó hi ha per ocuparse dels efectes civils al fersé com al desferse, y si al fersé dits efectes civils-jurídicsh cauhen, segons convé lo senyor Saguer, sota l'imperi de la lley de Bases, lo mateix deu verificarse al desferse. Lo censurable fou que 'ls mandataris del llegislador no des- triessin be la materia compresa en dit títol quart del Códich, sense que 'l no ferho desvirtuhi la voluntat expressada en l'article quint de la lley de Bases y corroborada per regoneixement exprés de la Comissió Codificadora, segons acreditó en la pág. 39 de mon opúscol.

Tot lo que acabo d'exposar concorda y me 'n congratulo ab lo que diu lo senyor Saguer, aixó es: *«per resoldre las dificultats de la redacció del títol quart del Códich, no deuen considerarse com disposiciones aplicables á no saltres aquellas que, encara que vinguin compresas en lo referit títol quart, acusin una transgressió al natural desenrotllo de la base 3.ª en lo referent á las formas de matrimoni, puig de no ésser aixís, resultaria l'absurdo incompreensible de donarse al art. 12 del Códich civil, aplicació preferent al quint de la Lley de Bases.»*

Expressa 'l senyor Saguer: *«Si 'l senyor Romaní no tingués un concepte format, millor del que 's mereixen, dels unitaristas espanyols... no hauria á ben segur defensat ab tan bona fé al Govern de Madrid y á la Comissió de Códichs.»* Podria rectificar en aquest punt lo concepte personal que mereixo del senyor Saguer ab escrits publicats molts anys enrera, y sense desmentirme may, contra los unitaristas y 'ls governs madrilenys. Cabalment, porque tots los mals temo de la gent á que 's refereix, escriguí lo llibret aludit.

Si parlo be de la lley de Bases es per judicarla condicionalment bona, y resulta passable precisament porque contribuiren á formarla aragonesos, navarros, catalans, balears y bascongats. Al temps que lo Códich fou publicat fins que aparegué mon llibret no havia encara desbarrrat lo Tribunal Suprem, pero ja 'm recelava que darrera d'un Martínez del Campo sortiria un Garnica, que semblarian, sens mala intenció, per suposat, la cisanya en lo camp regional. Mentres aixó no arribés no debia parlarne com si ja fos, ab tan major motiu, en quant la sentència donada en assumptos de Navarra, la aplicació del article quint de la Lley de Bases, no podia ésser mes felís.

F. ROMANÍ y PUIGDENGÓLAS.

(S'acabarà.)

EN JOAQUÍN VAYREDA

M'es prou difícil parlar del amich inoblidable ab la deguda calma; porque encara que 'l coneixia desde petitesse, y he fet ab ell escursions innumerables, sobre tot durant la darrera guerra, tan desastrosa pera la comarca olotina, época molt apropiat per estudiar los amichs y los caràcters, me falta no obstant la serenitat indispensable, davant las cendras aduch calentas del geni modest, mitj ocult, quals obras serán durables sobre tot en la provincia de Gerona.

En Vayreda parlava poch; pensava y sentia molt; aquí

consistia per mi, l' nervi de sa personalitat. Pera passar davant la naturalesa horas enteras, estudiantla, sense dir una paraula, no n' he vist cap més. Després prenfa la tela, reproduehint aquells conjunts tan verdaders y tan frescos, ab facilitat aparentment pasmosa y qui l' hagués vist pintar per primera volta hauria cregut que res li costava ó que l' art li era una cosa inherent.

B: a ben bé un caràcter d' una sola pessa; tan per sa originalitat com per sen criteri, sempre just, sempre atinat, sempre superior al de molts artistes companys seus, y ja may, després d' haver fet lo judici d' una obra artística, deixava cap dubte al qui la havia executada, ó al qui la produhia, sobre l' comportament ab que devia procedir al acabarla.

Lo coneixia desde la edat de deu ó onze anys, y al anar á gramática ab un frare exclaustat d' Olot que 'ns feya, s'ls més avansats de tercer any, corretgir y pendre las lliçons als que comensavan á declinar lo nom Musa, me cridá l' atenció un noy petit, de casa rica, de fesomia extraordinariament simpática, que portava l' llibre y las butxacas plenas de ninots fets ab llápit, y sense ésser gens tonto en las lliçons, no estudiava may, ni menava fressa, ni donava cap motiu pera renyarli.

Jo vaig marxar acabat lo curs; ell continuá en la mateixa escola dos anys més; pero ans d' anar a Olot tingué ocasió de pujar diferents voltas á las golfas de la casa payral, en una especie de corredor ó cambra desviondada, que son pare li facilitá pera trauresel de las salas del primer pis, y allá improvisá un taller extrany, hont reunia quatre ó cinch noyets y ell feya de mestre ab una serietat caricaturesca encantadora.

Desde aquella coneixensa, cada día m' interessá més la persona de En Vayreda: passaren uns quants anys que no l' vegí, pero m' enviava expressions á Girona y jo á n' ell fins que ans del xexanta vuyt vingué á la immortal ciutat varias voltas, fet un artista, parlant ab calor y entusiasme del gran mestre Ramón Martí y Alsina.

Seguir pas á pas los seus avenços pel camí del art seria cosa impropia d' un limitat article; la casualitat nos feu trobar á Olot l' any xexanta nou, hont comensá á realisar son somni daurat montant una escola de dibuix particular ab lo sistema que se n' deya modern, ja que ab lo rutinari de dita época no s' podia obtenir cap resultat.

Se feren en l' espay de curts mesos, exposicions, vetlladas, manifestacions artísticas y ell se queixava ab sos amichs de la impossibilitat d' expressarse en llengua castellana desde la presidencia, com ho exigia la moda d' aquell temps.

Transcorregué un any de la fundació del Centre Artístich y se veje obligat á llegir lo discurs de reglament, que li costá més suhors que fer un quadro; ne cópio un fragment perque s' hi veu sa fesomia al mateix temps que sa ánima:

«L' artista, deya, es un ser privilegiat, lo seu enteniment es il·luminat per una guspíra del Cel, son cór es destinat per Deu á ser inflamat en lo foch de la inspiració, seguiu lo pas á pas y desde petitesa li observaré una perspicacia fonda, una sensibilitat exquisida per tot lo que es gran y que es bell. S' encanta davant la naturalesa, y lo que pels demés passa desapercebut ell ho analisa, ho recull, y n' forma un arsenal, d' hont més tart n' ixen produccions admirables. Sembla que la obra grandiosa del Criador s' introduheix en son cervell, senyalantli un destí suprem; imprimint en son front una marca divina. Desgraciad que porta eixa marca y no trobá prompte al entrar en lo mar de la vida lo camí que conduheix al art, perque sa existencia será agitada, son esperit no trobará repós, ni calma; titubejant, dubtant, un neguit lo seguirá per totes parts; viurá pres d' infortunis tan més crudels, quan més desconeguda es la causa que l' s' produheix. Com nau que ha perdut lo Nort, y no coneix lo vent que la empeny, ni la direcció de la corrent que la porta al naufragi, aixís restará abandonat en los escolls de la vida l' artista que desconeix son enlayrat destí.»

Com si presentís vintiquatre anys entera, que en sa vila natal havia d' eixir un aplech d' artistas, com si presentís los travalls que passarian al començar la via y volgués mostrarlos lo camí.

Efectivament, divisá y ensenyá l' nou camí del art, no que fos nou ni desconegut dels grans mestres de totes las épocas, sino oblidat á causa de la decadencia de nostra pátria, portat novament de París per Martí y Alsina, lo primer que á Barcelona establí un taller d' hont han eixit molts deixebles célebres. Qui hace vist la decadencia de l' art trenta anys entera podrá apreciar solament las ventatjas d' aquest sistema, que fou plantejat á Barcelona y Olot al mateix temps, que s' ha perfeccionat cada día, produhint en curts anys artistas de cap de brot.

Aquest ayens intelectual deu la vila d' Olot á n' En Vayreda; además, un taller d' industrias artísticas, hont s' ocupan ja més de cent personas pobres, alguns artistas que corren pel mon guanyant premis en las primeras exposicions, honrant la població que l' s' ha vist naixer y la pátria.

Deixa encara als seus compatriotas una cosa que pesa més en la balansa pública; es l' exemple d' una integritat y honradesa á proba de bomba, ben poch comuna en nos tres días.

La provincia li deu la organizació de las escuelas de dibuix incompleta encara, puix la estava estudiant y modificant, y la diputació provincial li deu l' ésser la més avanzada de Espanya en aquest ram, després de la de Barcelona. No es estrany que sa mort hage sigut per tothom sentida, puix com no pertaneixia á cap escola política y aborría tots los partits, com deu aborrir tota persona honrada en aquest temps, no ha tingut enemichs de cap classe: tots los polítichs de nostra provincia no han fet lo que ha fet ell en tants curts anys, fundar cosas que no moren en un día; procurar que molts pobres se guanyin la vida honradament.

Ha mort jove; Deu l' ha cridat quan la pátria podia esperarne moltes obras.

Penso que ningú sab encara, ni sa mateixa familia, una técla que tocaba admirablement. En Vayreda escrivia; fa uns dos anys m' ensenyá un croquis d' una novela d' argument d' actualitat originalíssim; fa sis mesos m' ensenyá un altre, demanantme que me n' semblava. Adich que prou llech en la materia, li vaig contestar que m' agradava tant, que probablement no n' havia llegit may cap de més interés tocant á nostra pátria.—Ara vindrán los travalls per posarlo en net, me respongué.

No es aquesta l' hora de parlarne. En tota la novela se respira art regionalista y amor á Catalunya, las descripciones se semblan á sos quadros de fajol, tot es fresch, solit, plé de vida. Hem perdut un gran artista y tal volta un escriptor originalíssim del pervindre.

JOSERH BERGA

Olot, Novembre de 1894.

CRÓNICA

EXTRANGER

Los Japonesos continúan avanzando por todos indres y guanyant terreno sobre los Xinos. Lo Govern d' aquesta nació ha comprés que no estava preparat para la llyta y ha demanat la intervenció de las potencias de Europa, ab la idea, de segur, de que axis podia traure més profit de la situació apurada en que s' troba. Les gestions de les referides potencias no han comensat encare y es probable tardia alguns dies en comensar, perque lo primer y més difícil será l' acord entre los mateixos. Després lo que faltará será que los Japonesos s' avinguin ab les condiciones de pau que se l' s' hi proposin y ab lo paper de traure les castanyes del foch, ab sos diners y ab sos esforços pero en profit dels altres. Aquest paper, segons lo que diguerem ja un altre día, no l' volen aceptar y tenen la pretensió legitima d' obtindre tots los beneficis que s' proposavan al iniciar la guerra. Per aquest costat, donchs, la política se presenta molt obscura y res se pot anticipar.

La mort de l' Emperador Alexandre de Russia ha fet gran impressió sobre tot á Russia mateix y á França, així per les qualitats que totthom regoneix en lo difunt, com per la joventut y tendencies que pot tenir lo nou Czar, Nicolau II. Aquest ha dirigit un manifest al poble dibent se proposa principalment treballar para l' progrés y desenrotlló pacífich de sos súbdits y per are no ha fet cap modificació en la política general de l' Imperi, per més qu' aquesta, si ha de venir, será després del enterro y funerals d' Alexandre quines cerimonies se celebrarán próximament ab gran sumptuositat á S. Petersburg.

ESPAÑA

S' ha resolt la crisis ministerial, en opinió dels més en sentit gamasista. Han entrat en lo nou ministeri los Srs. Maura, Puigcerver y Abarzuza y n' han sortit los Srs. Moret, Aguilera y Becerra: los demás ministros continúan, pero quasi tots ells ab diferenta cartera. Encare que s' diu que l' nou ministeri presentarà los mateixos projectes á les Cortes, presentats per lo anterior, no és de creure: perque no seria formal ni serio que para portar á bon terme los projectes de En Maura á Ultramar si posés lo Sr. Abarzuza y no l' mateix Sr. Maura y axis respectivament respecte dels de Foment y Gracia y Justicia; ab lo qual se donaria el cas de que los diferents ministros s' haurian adjudicat los papers de desenrotllar en lo seu ministeri los plans dels altres seus companys. Axó nos fa suposar que lo que s' desitja es modificar y transigir y anar tirant y que ab aquest sistema tots están conformes; solzament que para ferlo més práctic y viable s' ha procurat que l' encarregat de plantejar una reforma ó projecte no sia son autor, perque d' aquest modo puga ab menys violencia modificarlo y transigir. La nota de més relleu del cambi realitat es la entrada en lo ministeri del Sr. Abarzuza y no perque aquest representi la tendencia democrática del partit, ni contribuheixi á la ponderació de forces; que en aquest punt creyem están més en lo cert los que aseguran que la modificació ministerial s' ha fet en profit de la dreta del partit fusionista y ab aquesta fracció més que ab la esquerra tenim per identificar al Sr. Abarzuza; sino perque la entrada de dit senyor representa la última y definitiva evolució del grupo que seguia al Sr. Castelar y que, obheint los consells d' aquest, ha caygut del costat de la monarquia. Los republicans convensuts, que alguns n' hi havia, que seguian al senyor Castelar creyent de bona fé que la política d' aquest condubia al més prompte plantejament de la república y á guanyar para aquesta forma de govern al partit sagastí, s' han errat de mitg á mitg. D' aquesta política qui se n' ha emportat totes las ventatjas ha sigut En Sagasta y la dinastia, dividint y debilitant al partit republicá y enrobustint y donant forsa á En Sagasta y á la Reyna Regent, acabant per ferse monárquichs los més acostats y que més

exactament seguexen les inspiracions de qui fins fa fou son gefe indiscutible. No hi ha dubte que En Sagasta no val com á home lo que l' Sr. Castelar, pero de política ne sab molt més y te més lletra menuda.

Se diu que l' Sant Pare envia á Espanya una persona de sa confiança ab una missió especial, que s' relaciona ab la idea de celebrar á Toledo un Concili nacional, concili que se suposa veuria l' Govern ab mal ull y desitjaria impedir per poch que pogués. L' abús que s' ha fet en nostra nació de barrejar la religió ab la política y, més exactitut, de voler fer servir á la primera para meraments polítichs, fa que á n' aquest assumpte se li donen proporcions que no hauria de tenir y que s' tracti de convertir en qüestió política la celebració d' un Concili nacional, quina conveniencia y oportunitat no están en cas d' apreciar més que l' s' Prelats de la Iglesia, y lo Sant Pare, essent lo debor dels verdaders católichs no pot llenya al foch, sino acatar y respectar lo que aquells fassin y resolguin.

Está malalt de gravetat á Madrid l' ex-ministre y eminent escriptor catalá En Víctor Balaguer, quina millor desitjem de cor.

NOTICIES

Oficials.

Ajuntament.—(Sessió de segona convocatoria del 7 de Novembre).—Presidida per l' Alcalde y ab asistencia de catorze regidors s' obrí la sessió llegintse la acta de la antecedent que fou aprobada y firmada.

Se pregueren los següents acorts: Aprobar dos comptes, dels gastos del dinar donats les autoritats, important en juny 1690.50 pessetes; haver votat en contra, per no estar dictaminats per les comissions corresponents, los Srs. Fornés, Bajandas, Borrallera y Pol.

Adquirir del Sr. Unal una fotografia del acte de inauguració del monument de la plassa de St. Agustí.

Concedir al Sr. Llapart un mes de licencia.

Y nombrar una comissió especial composta del Sr. de y los Srs. Majuelo, Carreras y Estech para proceder a la construcción d' un cuartel de cavallería.

Com a tribut á la memoria de En Joaquim Vayreda publicuem ayun un article biogràfic del difunt. Quanta sentida ha sigut la seua mort ho justifica lo que d' han dit quasi tots los d' aris catalans, sense diferenciar partits. Veus aquí com descriu son enterro l' Olot: «L' enterro del senyor Vayreda fou una verdadera manifestació pública de dol. La vila d' Olot demostrá las claras la simpatia que li inspirava lo difunt no sol la nombrosissima comitiva que acompañá son cadaver fins al cementiri sino també per la multitud alojada las aceras de tots los carrers per hont devia passar quals fesomias se veyan impresos los sentiments de peote, de recansa y en fi de aquella pena que causa perdre una persona ben volguda.

Portavan las sis gassas que adornavan lo bagul lo nyor Alcalde don Ramón Terras, lo diputat provincial don Joan Monsalvatge, lo jutje municipal don Benet, lo comandant militar senyor Coronel del Regiment d' Aragó, lo Director de la Escola de Bellas Arts don Jose Berga, y en representació del «Centre Catalanista» y la «Liga de Productores de Olot» don Joseph Esquerre Mas.

Damunt del bagul hi anavan cinch ricas coronas i sequis que tributáren á la memoria de son amich, després Amich, de son fundador, de son restaurador y de son amich respectivament, los artistas, lo «Centre Catalanista», «El Arte Cristiano», la Escola pública de Bellas Arts y l' senyor Serrano Casanova.

Presidia l' dol don Estanislau Vayreda, germá del difunt, acompañat dels Rvms, senyor Rector y Mre Francisco Roca-Figuera y de gran nombre de parseguint l' Ilm. Ajuntament en corporació y las Juntas Centre Catalanista y de la Liga de Productores de Olot era present y luego un nombre incalculable de personas lligadas ab la familia Vayreda ab llassos d' amich de gratitut ó de abdos sentiments á la vegada, entre quals se distingian los obrers de la fabrica de imant «El Arte Cristiano» y finalment hi anavan los alumnos de la Escola Pública de Bellas Arts ab l' Ajudant del rector.»

Llegim en un periódich lo següent telegrama Madrid: «S' assegura que l' non ministre de la Gobernació está decidit á no contemporar de cap manera ab lo foch, havent indicat al Governador civil de Madrid que persisteixi en la campanya que empenyé contra aquell, en la seguretat d' obtindre tot l' apoyo del amich. Además s' afegix que prepara una circular en el tich sentit á tots los Governadors.»

Molt no s' complauria qu' axó no s' quedés en premisses y que la circular, si s' dicta, no fos lletra morta, sinó tanques altres y més quan en nostra ciutat segons veu pública s' ha jugat de valent durant les passades fires y ha qui diu que s' juga encare. Cridem sobre l' partich la atenció de las autoritats judicial y governativa y veure si hi posan remey.

La Diputació provincial, en una de las sessions últimament ha tingut, ha pres l' acort de retirar el sucursal del Banch de Espanya á Barcelona la quantitat que hi tenia depositada para invertirla en carreteres. Creyem que la inversió se farà en carreteres provincials de conformitat á acorts anteriors de aquella corporació, si no están mal informats, á las disposiciones superiores, altre manera correria molt perill que aquella, sense que la provincia se n' vegés cap profit.

També acordá obrar ab energia para l' cobro del contingent provincial y provehir per cursa los carreteres enginyer de carreteres provincials. (Segons se diu, sab qui será l' agraciad.)

Nostre distingit amich D. Salvador Albert, de Felin de Guixols, ha obtingut un accésit á la «Flora» en lo certamen literari de Sant Martí de Provençes. Enviem la nostra felicitació al llorçat poeta.

L' Ilm. Sr. Bisbe de Teruel, Dr. Estalella, ha pres tant ordes y disposiciones molt serias relatives á la conservació d' objectes arqueològichs. Den vulga que aquell document de tan celos Prelat no resulti lletra morta, sino que ha succehit en la nostra diócesis,

OBRA NOVA
DE LA
DELIBERACIONS

Primera Assamblea General de Delegats

UNIÓ CATALANISTA

CELEBRADA A MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892.
Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ells s'hi pronunciaren y llegiren, y las Bases definitivament aprobadas pera la **Constitució regional catalana**, se ven al preu de **dos pessetes** en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l'Argenteria, Gerona.

LA NECTAFIA

En aquest gran establiment s'hi troba a totes horas un assortit complet de baguls folrats, de totes mides, des del infim preu de cinch pessetas en amunt. S'envia a domicili.
Dirigirse a **LA NECTAFIA**, Cort-Real.—18.—GERONA.

ESTABLIMENT
TERÀPICH-SULFURÓS

dirigit per los Doctors
D. JOSEPH PUIGCARBÓ
Y
D. AGUSTÍ BASSOLS Y PRIM.
Caspe, 7 (junt al Teatre de Novetats). Teléfono, 301
BARCELONA.

Aquest establiment, provehit de tots los avensos moderns, y també de perfeccionades calefacció y ventilació per medi del vapor, está destinat a:

- Hidroterapia**
Duxes comuns y sulfurosos de totes classes. (anémics, nervosis, gastralgies, reumatisme, neurastenia, etc.)
- Balneoterapia**
Banys comuns, sulfurosos, medicinals. Banys russos. Bany turch.
- Neumoterapia**
Ayre comprimit y rarefet, oxigeno, nitrogeno, atmosfères creosotades y altres. (Bronquitis, catarros crónichs, tisis incipient, asma, etc.)
- Sulfoterapia**
Que consta de:
a) Aygues sulfuroses pera beguda, semblants a les de la Puda, Arhena, Bételú, Bagneres de Luchón, etc. (Herpes, enfermetats secretes, limfatisme, escrófula, etc.)
b) Pulverisacions sulfuroses (Angina é irritacions herpètiques del canyó, faringitis, bronquitis, etc.)
c) Banys ó inhalació. (Bronquitis, asma, tós hèrpès, etc.)
d) Vaporari ó inhalació difusa. (Bronquitis, catarros crónichs, coqueluche, etc.)
Aquestes aygues—dites Aygues sulfuroses de Barcelona—se usen ab éxit crexent en los molts casos en quins está indicat lo tractament sulfurós. També se despatxan embotellades.
- Massoterapia**
local y general (girades, torçedures, fractures, reumatisme, etc.)
- Electroterapia.**

Consulta de malalties cróniques y nervioses, per lo Director **DR. PUIGCARBÓ**, de les 11 del matí a la 1 de tardé y de 5 a 7 de la tardé.
Consulta de malalties de l'aparat respiratori, per lo Director de la secció neumoterápica, **DR. BASSOLS Y PRIM**, de 10 a 12 del matí y de 6 a 7 de la tardé.

Establiment de Don Pere Prunell

S'hi trobará un gran assortit de camisas, corbatas, colls y punys, sedas y llanas y demés articles de novetat pera vestits de senyora.

PREUS LIMITADÍSSIMS
Voltas de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 26, Gerona

Máxim Fernandez

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo mon, perquè a més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich, se ven en dita perruqueria,
24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 24
GERONA

Grans rebaixas al engrós.
També s'hi troba en vendá en dit establiment la

Tintura americana instantanea

JOAN GRIVÈ

Progrés. (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.
Serveys complets de cuyna. Cateria.
Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos, a preus limitadíssims.

Curació de malalties de la boca.—Empastes, Orificacions.—Extraccions sense dolor Dentadures artificial

AUDOUARD-DENTISTA.

Ab títol de la Facultat de medicina de Madrid

Forsa, 1, primer
GERONA.

MEDICAMENTS AGREDITATS
RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

- Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT**
Lo mellor dels tónichs reconstituyents coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni, d' efectes sorprendents en les convalescències. Ampolla 10 rals.
 - Ví restaurador GIMBERNAT**
Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l'escrófulisme (tumors fets) raquitisme, caries dels ossos; limfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causá sia la debilitat ó falta de nutrició.
Té un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.
 - Ví de nou de kola GIMBERNAT**
Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estímulant de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit. Preu 8 rals
- Se venen al engrós**
Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA.
Al detall en totes les farmacies.

SUCURSAL JUNCOSA
Plasa de la Constitució, número 13
GERONA.
Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

Establiment y taller

PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR
Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims a 30 pessetas la pessa.
Cromos, motlluras, transparents y cuadros
Novetat, bon gust y economia
Gerona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ACADEMIA DE TALLERS

y de confecció pera senyoretas, ab lo método més perfeccionat tots los coneeguts y ab Real Privilegi, dirigida per lo tona de dit método

D. Carme Miró de Grau

Ab una sola llissó se poden tallar tota classe de vestiments interiors y exteriors.
Classes de 11 a 12 y de 3 a 7.
RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 13, PRINCIPAL.

EDICIÓ DE PROPAGANDA
DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA
PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA
DEL «CENTRE CATALA», de Sabadell
Aprobat per la Junta Permanent de la UNIÓ CATALANISTA
Tirada 100.000 exemplars
Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cuberta de color.
PREU: 15 céntims.
Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catala» de Sabadell.

ESTABLIMENT

Don Francisco Sabate

SOMBRERERIA

S'han rebut las últimas novetats per la proxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOVIATS
Especialitat en trajos pera col·legials
3, Rambla d' Alvarez, 3

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMPANYIA
SALE

MOLÍ FARINER
SISTEMAS AUSTRO-HUNGAR Y DE MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema fan las molts a preus sumament módichs

Depósit de baguls

SE VESTEIXEN Y VETLLAN MORTS
PREUS SUMAMENT MODÍCHS
LLEÓ SABADI.—23, Ballesterias, 23.—GERONA

SABATERIA

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera l' que s' encarregui expressament.